

Materials de suport didàctic

Títol llibre: **Contes de Bagdad**

Autora: **Glòria Arimon**

Col·laborador: **Josep Lorman**

Editor: **Marge Books**

Col·lecció: **Ursa Maior**

MARGE
BOOKS

LLIBRE SOLIDARI

EN BENEFICI DE LES VÍCTIMES DE L'IRAQ

1 € del valor de cada exemplar venut d'aquesta edició de
Contes de Bagdad
es destina a la tramesa de medicaments per a
l'Hospital de Sant Raphael, al barri de Karrada,
a Bagdad, en col·laboració amb l'ONG «Compromesos amb el Món»
(www.compromesos.com).

Notes sobre la història d'Iraq

L'Iraq té 435.000 km² i fa frontera amb Turquia, Síria, Jordània, Aràbia Saudita, Kuwait i Iran. El 95 % dels habitants són musulmans (sunnites i xiïtes). El 17 % de la seva superfície són terres de cultiu. És un dels països productors de petroli més grans del món.

Bagdad, durant l'imperi abasí, nascut l'any 750 i que va acabar violentament el 1258 quan els mongols van arrasar la ciutat, tenia més d'un milió d'habitants de totes les races, colors i credos. Hi havia llibreries, bancs, comerços, jardins i zoològics; els matemàtics van introduir el concepte zero, els científics estudiaven la superfície rodona de la terra; els comerciants exportaven camises de cotó, tovalloles, turbants de seda, olis balsàmics, espases, paper... Altres cultures que hi van deixar empremta van ser els babilonis i els assiris. El rei Hammurabi, l'any 1800 aC va elaborar una mena de constitució (el codi de Hammurabi) per protegir legalment les classes més baixes i per satisfer la necessitat de garantir la justícia social. Els assiris (1170-612 aC) van dividir el cercle en 360 graus, van inventar la longitud i la latitud per a la navegació i van avançar molt en medicina. Amb Nabucodonosor II, Babilònia va ser una de les ciutats més majestuoses de l'època.

Ja en el segle XX, els britànics ocuparen el país. El 1932, l'Iraq obtingué la independència. El 1958, un cop d'Estat d'oficials nacionalistes d'esquerres va proclamar la república. L'any 1972, el govern nacionalitzà el petroli, aprovà una llei d'ensenyament obligatori i va dur a terme campanyes d'alfabetització d'adults. A partir de 1979, Saddam Hussein fou l'home fort del país; en diverses ocasions va reprimir rebel·lions de kurds, al nord, i de xiïtes, al sud. El 1980, atacà l'Iran; vuit anys després, la guerra acabà amb un empat i amb un milió de morts entre els dos bàndols. Aquell mateix any, l'Iraq va rebre un premi de l'OMS (Organització Mundial de la Salut) per haver eradicat malalties curables, per la tasca en salut preventiva, per la vacunació del 90 % dels seus infants i per la cobertura de la sanitat pública, que arribava al 93 % del país.

L'agost de 1990 Iraq va envair Kuwait amb l'excusa d'antigues reivindicacions sobre unes illes del golf Pèrsic i l'ONU decretà l'embargament fins que no es retirés; el gener de 1991 s'inicià la guerra del Golf, amb l'atac d'una força multinacional encapçalada pels Estats Units d'Amèrica (EUA). Bàssora fou bombardejada amb 300 tones d'urani empobrit. El 27 de febrer l'Iraq es va rendir, però l'embargament continuà. El 1997, l'ONU (Organització de Nacions Unides) aprovà el programa «Petroli per aliments», per mitjà del qual controlava els diners del petroli que venia l'Iraq i els productes que comprava a l'exterior. La majoria dels productes que demanaven eren considerats materials de doble ús, com llapis, ordinadors, plantes potabilitzadores, col·lectors de clavegueram, clor, etc. Durant aquells anys, cada dia morien 300 nens i nenes, per malnutricions i malalties. El març de 2003, els EUA, amb el suport britànic i d'altres països i sense el vistiplau de l'ONU, va envair l'Iraq, derrocà el dictador i ocupà militarment el país.

Simbad

1 Llengua

Vocabulari

gotim	Porció d'un raïm o d'un altre fruit que penja.
ratpenat	Mamífer volador que té les mans transformades en ales.
esquer	Menjar per atraure els peixos.
vaiet	Noi jove.
soc	En els països àrabs, mercat.
minarets	Torre que hi ha a les mesquites.
narguil	Pipa d'aigua.
grataven	Del verb gratar. Fregar amb les ungles.
arronsar	Disminuir el volum d'una part del cos, per contracció.
batibull	Confusió, embolic.
bomba d'urani empobrit	Provoca núvols radioactius; les partícules absorbides per la gent i la terra provoquen danys a llarg termini.
alletar	Alimentar un fill o filla amb la llet.
malifetes	Males accions.
muetzí	El que crida a l'oració des de la mesquita.
esventrat	Del verb esventrar. Obrir el ventre.
míssil	Arma amb càrregues nuclears.
rotllana	Rodona.
esbotzada	Del verb esbotzar. Quan alguna cosa es trenca per la pressió externa.
aliè	Que no té relació amb una persona o cosa.
trigar	Quan una cosa es fa més tard del que cal. Tardar.

1. Al text hi ha diferents maneres d'anomenar una embarcació: nau, vaixell, barca, falutx... Les podeu localitzar? Quines diferències creieu que tenen?
2. Podeu localitzar les següents frases fetes i explicar què signifiquen: vendre garses per perdius, florir-se el pa a la boca, cada terra fa sa guerra, covar-se l'arròs, mirar de cua d'ull?

2 Costums i tradicions

Al text hi ha uns quants exemples de costums que podríem analitzar si són iguals o no als nostres:

1. Als cafès només hi van homes.
2. Fumar narguil.
3. El pretendent demana permís a l'home de la família per casar-se.
4. Les mesquites, els minarets, el muetzi.

3 Valors

Suggeriments de temes que es poden tractar:

1. Les guerres. Per què comencen. Qui les comença.
2. El compromís de la paraula.
3. La comunicació no verbal.
4. La valentia i la por. Com ens sentim davant allò que és desconegut.
5. L'aprenentatge a través de l'experiència. La voluntat és suficient?
6. El petroli: per què el necessitem. Què se'n fa. Quins països en tenen.
7. Les armes. A més de les bombes d'urani empobrit, quines altres coneixeu? Efectes. Quins països en fabriquen. Quins països en compren.
8. Països rics i països pobres.

Alí Babà

1 Llengua

Vocabulari

habilitat innata	Habilitat natural per fer una cosa.
enxampaven	Del verb enxampar. Atrapar.
amagatall	Lloc on es poden ocultar coses.
escamot	Grup de gent que fan alguna cosa junts, sobretot soldats i policies.
calfred	Tremolor transitori, esgarrifança.
mercat negre	Comerç il·legal de mercaderies
espesseït	Substància feta espessa.
gosat	Del verb gosar. Tenir coratge.
corrua	Grup de persones, una darrera de l'altra. Rècula.
trasbalsada	Del verb trasbalsar. Afectar l'estat d'ànim.
remor	Soroll confús.
parament	Conjunt d'objectes de la casa.
babaus	Persona que es deixa portar dòcilment per altri.

Podeu localitzar les següents frases i explicar què signifiquen: suar com un porc a punt de degollar, les guineus tornaven als seus amagatalls?

2 Costums i tradicions

Al text hi ha uns quants exemples de costums que podríem analitzar si són iguals o no als nostres:

1. Ser enterrat de cara a la Meca.
2. Fer servir els rucs com a transport.

3 Valors

Suggeriment de temes que es poden tractar:

1. La família. Germans educats iguals que són molt diferents. En coneixem?
2. El comerç clandestí i el mercat negre. Per aconseguir diners, tot s'hi val?
3. És lícit defensar-nos si ens ataquen?
4. La valentia i la por davant del perill. Com hi reaccionem.
5. Com encarrilem les nostres vides. On és el límit. L'ambició, la manca d'escrúpols, la bona fe, ser massa babau...
6. La mort i el més enllà. Tindrem recompensa als nostres actes després de la mort? Els dolents paguen els seus crims?
7. Què és un país emergent? Per què la Xina n'és un?
8. Com veiem i tractem la gent de fora? Com ens sentim i som tractats en altres països?
9. Allotjaríem un desconegut a casa? Ho fan en altres països? Ens podem confiar dels desconeguts?
10. L'ús dels codis. Al conte els permet entrar a la cova. Quins codis o contrasenyes fem servir nosaltres?
11. Us heu plantejat mai marxar del país on heu nascut? Ho heu fet? Ho faríeu?
12. El dol per la pèrdua: canvi de país, pèrdua d'un ésser estimat, pèrdua d'un objecte important per a nosaltres, pèrdua de l'amor d'alguna persona...

Aladí

1 Llenguatge

Vocabulari

llàntia	Llum amb un dipòsit per posar-hi el combustible.
madrassa	Als països islàmics, escola.
tossuts	Obstinats, caparruts.
no es va poder estar	Privar-se d'una cosa.
lluent	Brillant, lluminós.
ensurt	Sobresalt, esglai.
brogit	Confusió de sorolls.
pessigar	Prémer una petita porció de pell i carn agafant-la entre el polze i un altre dit.
aleshores	En aquell moment
fregar	Aquí, tocar una superfície amb alguna cosa.
segrest	Retenció il·legal d'algú per obtenir-ne un rescat.
penúries	Mancances, escassetat extrema.
superba	Excessiva estima d'un mateix.
resistència	Aquí, en un país ocupat, acció de resistir contra l'invasor.
cupido	Àngel de l'amor.
extasiat	Estat mental de contemplació profunda.
rumiarà	Del verb rumiar. Considerar, pensar.
cúrcuma	Planta d'origen asiàtic que té una substància colorant groga que es fa servir per tenyir.

Podeu localitzar les següents frases fetes i explicar què signifiquen: tornar a tres quarts de quinze, tenir cara de merda d'oca?

2 Tradicions i costums

1. El mocador al cap. Cultura, religió, tradició? Maneres d'anar vestits.
2. El text parla del plaer d'olorar. Olorar sempre és un plaer? Quins altres plaers penseu que tenim a l'abast de la mà? Quins penseu que mai no tindrem?
3. Al text es parla d'un broma típica de l'Iraq. Feu bromes? Quines?
4. L'ofici de ser escriptor. Oficis que surten al conte. Quins han desaparegut i quins no? El progrés és bo o és dolent?

3 Valors

1. Es pot experimentar amb els sentits del gust, olfacte, vista i tacte... Posem-nos en el lloc d'un cec, un sord...
2. Concepte del temps. El temps passa veloç quan estem bé? I quan estem malament? Tots els països vivim el temps de la mateixa manera?
3. Què ens ofereix la vida? Què és important per a nosaltres i què no? Estem oberts a totes les possibilitats?
4. El coratge de tornar a començar després d'una pèrdua o una desgràcia. (Els tornen a reconstruir les ciutats i la seva vida.)
5. Com es pot perdre tot en un moment. La no-permanència de les coses. Importància que donem al que tenim. De què estem més pendents: del passat del futur o del present.
6. Una persona només és bona i només és dolenta o tots tenim una mica de cada. Com som cada un de nosaltres
7. Enamorar-se d'algú diferent de nosaltres és bo, dolent, complica la vida... Parlem dels prejudicis.
8. Pensem en situacions en què la dona sigui minoria i observem com és tractada. També ho podem fer a l'inrevés.
9. Conèixer la gent ajuda a comprendre-la? Creieu que els pobles es poden arribar a respectar encara que tinguin costums i cultures diferents?
10. Si tinguéssim un llàntia com l'Aladí, què demanariem en aquests casos: si fóssim nosaltres mateixos, si fóssim pobres, si fóssim rics...

Enllaços de referència a internet

- www.xtec.es/~aguiu1/calaix/047iraq.htm
- www.iraqsolidaridad.org
- www.heraldo.es/especiales/sobrevivireniraq/
- www.nodo50.org/csca
- www.mundoarabe.org
- www.ub.es/solidaritat/
- www.poesiaarabe.com
- www.compromesos.com